આંક–૩૮ થી પ્રતિવાદી તરફે તેના પર સી.પી.સી. ઓર્ડર–૭ રૂલ–૧૧ હેઠળ અરજી લગત હુકમ :–

૧. હાલના કામે પ્રતિવાદીએ આંક–૩૮ થી હાથ ઉપરનો દાવો રીજેક્ટ કરવાની અરજી આપેલ છે અને જણાવે છે કે, આ કામના વાદીએ પ્રતિવાદી સામે ધી ઈલેક્ટ્રીસીટી એક્ટની કલમ ૧૩૫ મુજબના વીજ ચોરીના આક્ષેપો કરી પ્રતિવાદીને ખોટુ અને ગેરકાયદેસર બિલ આપેલ છે અને સદરહું બિલ વસુલવા માટે ગેરકાયદેસરનો અને કાયદા વિરુદ્ધનો દાવો દાખલ કરેલ છે. સદરહું દાવામાં પ્રતિવાદી સામે એવા આક્ષેપો કરવામાં આવેલ છે કે, પ્રતિવાદી કોઈ પણ જાતનું વીજ જોડાણ ધરાવતા નથી અને પ્રતિવાદીના મકાનની બાજુમાં આવેલ વાદી કંપનીની હળવા દબાણની વીજ લાઈન ઉપરથી પીળા કલરનો ટવિનકોર સર્વિસ વાયર જોડીને વીજ ચોરી કરી વીજ વપરાશ કરતા માલુમ પડેલ. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, પ્રતિવાદી મોટી મજેઠી મુકામે રહેણાંકનું મકાન ધરાવતા નથી કે તેઓના કબજા ભોગવટામાં નથી તેમ છતાં ખોટી હકીકત ઉભી કરી હાલનો ખોટો દાવો પ્રતિવાદી વિરુદ્ધ દાખલ કરેલ છે. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, આ કામના વાદીએ પ્રતિવાદી સામે જી.યુ.વી.એન.એલ. ગુ.રજી. નં.૭૪૭/૨૦૨૦ થી સુરેન્દ્રનગર પોલીસ સ્ટેશનમાં વીજ ચોરીની ખોટી હકીકત ઉભી કરી તેઓની સામે પોલીસ ફરીયાદ કરેલ છે અને જ્યાં સુધી વાદી જે કાઈ આક્ષેપો કરે છે તે આક્ષેપો સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી ઉપરોક્ત બિલની રકમ કાયદા મુજબ મેળવવા હકદાર નથી. વધુમાં નામદાર સીવીલ કોર્ટને વીજ ચોરીનો દાવો કાયદા મુજબ ચલાવવાની સત્તા નથી તેમ છતાં આ કામના વાદીએ કાયદાનો બાધ હોવા છતાં હાલનો દાવો નામદાર કોર્ટમાં દાખલ કરેલ છે. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, વીજ અધિનિયમની કલમ ૧૩૫ મુજબ દિવાની કોર્ટને હકુમત રહેશે નહીં એવી સ્પેશિયલ જોગવાઈ છે. જેથી પ્રતિવાદી એ હાલની અરજી દાખલ કરી સી.પી.સી. ઓર્ડર–૭ રૂલ–૧૧ (ડી) મુજબ હાલ નો દાવો નામંજુર કરવા અરજ કરેલ છે.

૨. આ કામના વાદી તરફે આંક–૩૯ થી હાલની અરજીનો જવાબ આપવામાં આવેલ છે. તેમાં તેઓ જણાવે છે કે નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા ૨૦૦૨ (૦૬) પેઈજ ૩૧૩ કે.જી.પ્રેમશંકર વિરુદ્ધ ઇન્સપેક્ટર ઓફ પોલીસ ના હુકમમાં ઠરાવેલ છે કે ફોજદારી ફરીયાદમાં નિર્દોષ છોડેલ નથી, પરંતુ શંકાનો લાભ આપી ને છોડી મુકેલ પ્રતિવાદી સીવીલ લાયબિલિટી માંથી મુક્ત થતાં નથી કેમ કે, સીવીલ લાયબિલિટી અને પ્રતિવાદી એક બીજાની સ્વતંત્ર છે. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, જ્યારથી વીજ અધિનિયમ ૨૦૦૩ અમલમાં આવેલ ત્યારે સદર કાયદાની કલમ ૧૩૫ મુજબની રકમ વસુલ મેળવવા દિવાની કેસ ચલાવવા સ્પેશિયલ નામદાર કોર્ટની રચના થયેલ. પરંતુ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા સીવીલ અપીલ નં.૨૦૮૪૨/૧૭ નોર્થ દિલ્હી પાવર્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ દેવેન્દ્રસીંહ અને બીજાના હુકમમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટે ઠરાવેલ છે કે, નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટના પાવર્સ જે તે જ્યુરીસ્ડિક્શન ધરાવતા નામદાર કોર્ટને આપેલ હોય સ્પેશિયલ કોર્ટને પાવર્સ રહેતો નથી. ત્યારબાદ ઉપરોક્ત હુકમના આધારે નામદાર ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૩૧/૧૨/૧૮ ના ઓફીસ ઓર્ડરમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટમાં ચાલતા દાવા જે તે જ્યુરિસ્ડિક્શન ધરાવતી નામદાર કોર્ટને ટ્રાન્સફર કરાવેલ છે ત્યારથી એટલે કે ૦૧/૦૧/૨૦૧૯ થી આ પ્રકારના કામ ચલાવવા અત્રેની કોર્ટની સત્તા છે. જેથી પ્રતિવાદીની હાલની અરજી ખર્ચ સાથે નામંજુર કરવા અરજ કરેલ છે.

૩. ત્યારબાદ બન્ને પક્ષોની દલીલો સાંભળી.

૪. સબબ કામે વાદી કંપની દ્વારા નોન – કન્ઝ્યુમર વીજ ચોરીના દાવા અત્રેની કોર્ટ માં વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબ દાખલ કરેલ છે અને તે સમગ્ર દાવાની ટૂંકમાં હકીકત નીચે મુજબ છે.

<u>પ્રતિવાદી એ વાદીના કાયદેસરના ગ્રાહક નથી</u> અને અહેવાલ મુજબ પ્રતિવાદી ડાયરેક્ટ વીજ વપરાશ કરી પાવર ચોરી કરતા પકડાયેલા છે.

ચેકીંગ અધિકારી એ ચેકીંગ સ્થળ ઉપર માલુમ પડેલ કે મીટર વગર ડાયરેક્ટ વીજ જોડાણ મેળવી પાવર ચોરી કરતા માલુમ પડેલ છે અને તે

મુજબ કાયદેસરની કાર્યવાહી કરી વીજ જોડાણ કાપી, જરૂરી દસ્તાવેજો તૈયાર કરી, પ્રતિવાદી વિરુધ્ધ કાયદેસરની પોલીસ ફરિયાદ આપેલ.

ચેકીંગ અધિકારી ના રિપોર્ટના અનુસંધાને કંપનીના નીતિનિયમો મુજબ 2015 ના નોટિફિકેશન મુજબનું રહેણાકના હેતુનું પાવર ચોરીનું પૂરવણી બિલ આપવામાં આવે છે.

જેથી નિયમોઅનુસાર પાવર ચોરી અંગે લેણી રકમનું બિલ આપવામાં આવેલ અને કાનૂની નોટીસ આપેલ તેમ છતાં પ્રતિવાદી તરફથી કોઈ પ્રતિ ઉત્તર આપવામાં ના આવતા કે વીજ ચોરી ની લેણી રકમ ના ચુકવતા, હાલનો દાવો વીજ ચોરીની બિલ રકમ +ડીલે પેમેન્ટ ચાર્જીસ વસુલ મેળવવા કરેલ છે.

વાદી દ્વારા તેઓએ કરેલ કાર્યવાહીના દસ્તાવેજી પુરાવા આ કામે જેમાં મુખ્યત્વે (૧) ચેકીંગ સીટ (૨) રોજકામ (૩) એનેક્ષર–૪ (૪) ગણતરી પત્રક (૫) વીજચોરીનું પુરવણી બિલ (૬) વીજ ચોરીના પુરવણી બિલ સાથેનો પત્ર (૭) ઉપરોક્ત પત્ર મળ્યાની પહોંચ (૮) વાદીએ પ્રતિવાદી વિરૂદ્ધ પો.સ્ટે.માં ફરીયાદ દાખલ કરવા લખેલ પત્ર (૯) પ્રતિવાદી વિરૂદ્ધ પો.સ્ટે.માં દાખલ થયેલ ફરીયાદ (૧૦) પ્રતિવાદીને વકીલ મારફત આપેલ નોટીસ (૧૧) ઉપરોક્ત નોટીસ મળ્યાની પહોંચ (૧૨) ડી.પી.સી. વિગેરે રજૂ કરેલ છે.

ઉપરોક્ત દાવાની હકીકતોમાં વાદી દ્વારા સબબ પ્રતિવાદીને કલમ 135 મજબની એફ.આઈ.આર નંબર કે કલમ 135 ક્રિમિનલ કેસમાં સજા થયેલ છે કે કેમ ? અને સીવીલ લાયબિલિટી નક્કી કરેલ છે કે કેમ ? અથવા તો નિર્દોષ છુટેલ છે તે અંગે કોઈ માહિતી દાવા માં જણાવેલ નથી.

૫. રેકર્ડ વંચાણે લેતા, હાલના કામના વાદીએ મુખ્યતઃ નામદાર ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટના નોટિફિકેશન તેમજ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના જજમેન્ટ ઉપર આધાર રાખેલ છે. જે અંગે નીચે મુજબ ચર્ચા કરવામાં આવેલ છે.

નામદાર ડિસ્ટ્રીકટ કોર્ટ ના નોટિફિકેશન અંગે

નામદાર ડિસ્ટ્રીકટ કોર્ટ, સુરેન્દ્રનગરનાઓ દ્વારા નોટિફિકેશન No.

Judi./Civil/8247/2018 થી તા. 31-12-2018 ના રોજ નામદાર ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટ દ્વારા સુપીમ કોર્ટ ના સીવીલ અપીલ નં. 20842/2017 ના અનુસંધાને નીચે મુજબ નો હુકમ કરેલ છે. "As per the order of Hon'ble Supreme Court of India vide referred above, under the power vested in me under Section 24 of the Code of Civil Procedure, 1973, the undersigned is pleased to withdraw all the pending Special Civil Suits if India Electricity Act, 2003 including Execution Petition arise from said pending before the court of Additional District and Sessions Judge, Dhrangadhra and transfer the same to the concerned particular jurisdiction courts of Principal Senior Civil Judge, Dhrangadhra and Principal Civil Judge, Patdi for hearing & disposal in accordance with law. W.E.F. 01/01/2019"... આમ ઉપરોક્ત હુકમ મુજબ નવા દાવા રેગ્લયુર અત્રે ની કોર્ટ માં દાખલ થાય છે.

નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ નું જજમેન્ટ

વધુ માં આ કામે વાદી ના વકીલશ્રી દ્વારા નામદાર સુપીમ કોર્ટનું સીવીલ અપીલ ન. 20842/2017 નું જજમેન્ટ રીફર કરેલ છે. જે ચુકાદા ની હકીકત એવી છે કે, **<u>વીજ કંપની દ્વારા વીજ બિલ ના ભરાવાને કારણે ગ્રાહક નું વીજ કનેક્શન રદ કરવામાં આવેલ હતું.</u>** તે ના અનુસંધાને ગ્રાહક દ્વારા નામદાર (Special Court) ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટમાં વીજ કનેકશન રદ ના થાય તે માટે સીવીલ દાવો કરેલ હતો. જે દાવો નામદાર ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટ દ્વારા હકુમત અંગેની તકરાર લઈ રદ કરેલ જે ચુકાદાને નામદાર દિલ્હી હાઈકોર્ટમાં ચેલેન્જ થતા મૂળ ચુકાદો રદ કરેલ અને ત્યાર બાદ સબબ મુદ્દો નામદાર સુપીમ કોર્ટ સુધી પહોંચેલ અને તેમાં નીચે મુજબ નો ચુકાદો આપેલ હતો. IN THE SUPREME COURT OF INDIA CIVIL APPEAL NO(S). 20842 OF 2017 CIVIL APPELLATE JURISDICTION (Arising out of SLP (C) No(s). 6883 of 2017)

NORTH DELHI POWER LIMITED
(NOW KNOWN AS TATA POWER DELHI
DISTRIBUTION LTD.) APPELLANT(s)

VERSUS

DEVINDER SINGH & ANR. RESPONDENT(S)

A civil Suit, being CS No.51 of 2011, was filed by the respondents herein praying for a declaration that the act of the transfer of an electricity bill to the plaintiff is illegal, together with an injunction restraining the defendant from disconnecting the electricity of the plaintiff for non-payment of the bill in question. The Special Electricity Court, vide its order dated 19th December, 2011 referred to Sections 138 and 154 of the Electricity Act, 2003 (hereinafter referred to as "the Act') and then dismissed an application made under Order 7 Rule 10 of Code of Civil Procedure, 1908 stating that the Special Electricity Court set up under the Act would have jurisdiction to decide the suit in question.

In CM(M) No.451/2012, by the impugned order dated 2nd February, 2016, the High Court of Delhi referred to its own previous judgement, and to Section 138 of the Act and dismissed the CM(M) No.451/2012. The North Delhi Power Limited the appellant before us has argued that the Special Court set up under Section 153 of the Act is a Court that exclusively deals with criminal matters and, that therefore, a Civil Suit cannot be filed before this Court.

Though served, nobody appears on behalf of the respondents.

Part XV of the Act deals with the Constitution of Special Courts.

Section 153 states that this is for the purpose of providing for speedy trial of offences referred to in Sections 135 to 140 and Section 150 of the Act. The procedure and power of the Special Court is laid down under Section 154 of the Act, including the power to levy a penalty which is referred as "civil liability" under Section 154(5) and 154(6) of the Act. Section 155 states that the Special Court is to have the powers of a Court of Sessions, and Section 157 of the Act vests the Special Court with a power of Review Under Section 156 of the Act, appeals and revisions that are available against the Court of Sessions and that are provided under the Code of Criminal Procedure, 1973 can also be availed of.

It is clear from a perusal of the aforesaid sections that the Special Electricity Court acts as a Court of Sessions and has been set up to try offences that are committed under the Act. By no stretch of imagination can it be stated that a civil suit would be within the jurisdiction of such a Court, We are, therefore, of the view that the impugned judgement deserves to be set aside. The appeal is allowed in the aforesaid terms. Pending applications, if any, shall also stand disposed of.

આમ, ઉપરોક્ત ચુકાદાને આધીન, સબબ કેસમાં કાયદેસરના ગ્રાહક દ્વારા વીજ બિલ અંગે રેગ્યુલર વપરાશ કરેલ ચડત વીજ બિલની રકમ ભરેલ ના હોય વીજ કનેકશન રદ કરવા માટેનો છે. વીજ ચોરીની રકમ વસૂલ કરવા માટેનો દાવો નથી અને કલમ 145 મુજબનો બાધ નડતો હોય નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ અથવા તો નામદાર સીવીલ કોર્ટને આવા દાવા ચાલવાનો બાધ છે. જેના અંતગર્ત નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ ઉપરોક્ત ચુકાદામાં ઠરાવેલ છે કે

આવા વીજ બિલ ના ભરેલ હોય તો તેની વિરુદ્ધમાં વીજ કનેક્શન રદ કરતા અટકાવવા મનાઈ હુકમના દાવા થઇ શકે નહીં અને તે ચુકાદામાં પણ નામદાર સુપીમ કોર્ટે એ કલમ 154(5) મુજબ હકીકત જણાવેલ છે કે, વિશેષ અદાલતની કાર્યપદ્ધતિ અને સત્તા અધિનિયમની કલમ 154 હેઠળ નિર્ધારિત છે. જેમાં દંડ વસૂલવાની સત્તાનો સમાવેશ થાય છે જેને કાયદાની કલમ 154(5) અને 154(6) હેઠળ "CIVIL LIABILITY" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. આથી, ઉપરોક્ત નામદાર સુપીમ કોર્ટના જજમેન્ટ અને નામદાર ડિસ્ટ્રીક્ટ કોર્ટના નોટિફિકેશનના આધીન વીજ બિલ અંગેના દાવા અત્રેની કોર્ટમા ચાલે છે. પરંતુ નામદાર સુપીમ કોર્ટ એ પણ ઉપરોક્ત જજમેન્ટ માં ટાંકેલ છે કે સ્પેશિયલ કોર્ટને વીજ ચોરીના કેસમાં જો ચોરી સાબિત થાય તો દંડ વસુલવાની સતા છે અને તે જ દંડ ને કલમ 154(5) મુજબ સીવીલ લાયબિલિટી તરીકે ગણવાની છે. તેના માટે અલગ થી સીવીલ સ્યુટ ફાઈલ કરવાની જરૂર નથી.

૬. હવે આ કામે બિન–ગ્રાહકના વીજ ચોરીના સીવીલ દાવા થઈ શકે નહીં તે અંગેના વિગતવાર કારણો નીચે મુજબ છે.

વીજ કંપનીના કાયદેસર ગ્રાહક દ્વારા વીજ ચોરી કરવામાં આવે અને ગ્રાહક ના હોય તેવા ઈસમ દ્વારા વીજ ચોરી કરવામાં આવે તો તેવા સંજોગોમાં બંનેનો ભેદ સમજવો અતિ આવશ્યક છે. જયારે કાયદેસરના ગ્રાહક વીજ વપરાશનુ વીજ બિલની રકમની ભરપાઈ ના કરે તેવા સંજોગો માં અને વીજ કંપની ના નીતિનયમો મુજબ તેઓ વીજ કંપની સાથે વીજ જોડાણ લેવા માટે કરાર કરે છે અને તે કરારના આધારે વીજ કંપની તે વ્યક્તિને ગ્રાહક બનાવે છે અને ગ્રાહક કરારના આધારે વીજ જોડાણ મેળવે છે અને જે વીજ વપરાશ કરે તે વીજ બિલ ગ્રાહક કાયદેસર રીતે ભરવા બંધાયેલ છે અને તે કરારના આધારે સીવીલ લાયબિલિટીથી બંધાયેલા છે અને જો આવી કોઈ વીજ બિલની રકમ ગ્રાહક દ્વારા ભરવામાં ના આવે તો વીજ કંપની આવા બિલની લેણી રકમ વ્યાજ કે પેનલ્ટી સાથે સીવીલ પ્રોસિજર કોડ મુજબ દાવો કરી વસૂલ કરે છે.

ત્યાર બાદ કાયદાની જોગવાઈ મુજબ વીજ અધિનિયમ 2003 ની

કલમ 126 એ અનધિકૃત વીજ વપરાશ માટે કરેલ છે. જો કોઈ વ્યક્તિ એ / ગ્રાહક એ કલમ 126 માં જણાવેલ મુજબ અનધિકૃત વીજ વપરાશ કરેલ હોય તેવું અધિકૃત ચેકીંગ અધિકારીના ધ્યાને આવે તો તેઓ કલમ 126 મુજબનું પ્રોવિઝનલ બિલ આકરશે જે બિલ ગ્રાહકએ ભરવાનું રહેશે. અથવા તો કલમ 127 મુજબ એપેલેટ ઓથોરિટીમા પોતાની રજુઆત કરશે અને જો ગ્રાહકને આવી તક આપવામાં આવે તો પણ હાજર ના રહે તો વીજ કંપની આવા અનધિકૃત બિલની રકમ વસુલ મેળવવા માટે સીવીલ પ્રોસિજર કોડ મુજબ દાવો કરી શકે છે અને વીજ અધિનિયમની કલમ 56(1) મુજબ ગ્રાહકનું વીજ કનેક્શન રદ કરી શકે છે અને ગ્રાહક તે વીજ કનેકશનની સામે દાવો કરી શકે નહીં તેવો કલમ 145 માં સ્પષ્ટ બાધ આપવામાં આવેલ છે. કલમ 145 અંગેના બાધ અંગે નામદાર ગુજરાત કોર્ટ **Ahmedabad Electricity Company Vs. Ramesh D Devnani on 15 October 2004, AIR 2005 GuJ 66, (2005) 2 GLR 1202 માં સ્પષ્ટ પ્રસ્થાપિત કરેલ છે કે...**"Para 18 In view of the aforesaid facts and circumstances and the provisions of law, in my opinion, the order passed by the City Civil Court, directing the petitioner company to immediately reconnect the electricity connection of the respondent is bad in law, without jurisdiction, null and void and is hereby declared as null, void, without authority and without jurisdiction. Accordingly, it is held and declared that **the City Civil Court, Ahmedabad has no jurisdiction to entertain Civil Suit and grant any injunction therein in view of the provisions of section 145 of the Electricity Act, 2003.** Consequently, the order below injunction application exh.15 in Regular Civil Suit No. 1907 of 2004 passed by the City Civil Court, Ahmedabad is hereby quashed and set aside. The petition is allowed. Rule made

absolute with no order as to costs, વધુમાં જ્યારે કલમ 126 મુજબની કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ હોય તેમાં અધિકૃત અધિકારીને જો યોગ્ય લાગે તો, તે ગ્રાહકની ઉપર 126 ઉપરાંત કલમ 135 મુજબની વીજ ચોરીની ફરિયાદ પણ કરી શકે છે.

વિજ અધિનિયમની જોગવાઈઓ તેમજ વિવિધ ચુકાદાઓ વંચાણે લેતા સ્વિકૃત થાય છે કે, વીજ કંપની દ્વારા કાયદેસરના ગ્રાહક દ્વારા કરાયેલા વીજ ચોરી અંગે કલમ 126 મુજબ એસેસમેન્ટ કરીને વીજ બિલની રકમ વસુલ કરવા દાવો કરી શકે છે.

વીજ કંપની કલમ 126 ઉપરાંત કલમ 135 મુજબની ફરિયાદ પણ દાખલ કરી શકે છે.

જો કલમ 135 મુજબ ની ફરિયાદ માં જે સીવીલ લાયબિલિટીની રકમ નક્કી થાય તે વધુ હોય તો ગ્રાહક તે મુજબ ભરવા બધાયેલ છે અને જો ઓછી હોય તો વીજ કંપની તે ભરેલ રકમની વધારાની રકમ પરત કરવા બંધાયેલ છે અને જો સીવીલ લાયબિલિટી નિર્ણિત ના કરેલ હોય તો ગ્રાહકને ભરેલ રકમ પરત કરવા વીજ કંપની બંધાયેલ છે.

વીજ કંપની કાયદેસરના ગ્રાહક ઉપર 126 મુજબ કાર્યવાહી કરે તેમાં ગ્રાહક એ કલમ 127 મુજબ એપેલેટ ઓથોરિટીમાં બચાવ કરવાનો રહે છે.

વીજ કંપની કલમ 56(1) ગ્રાહકનું વીજ કનેક્શન રદ કરી શકે છે અને તે રદ કરાયેલા વીજ કનેક્શન સામે ગ્રાહક વીજ કંપની ઉપર દાવો કરી શકશે નહિ. જેને કલમ 145 નો બાધ નડશે.

ઉપરોક્ત તમામ ચુકાદાઓ માં જે ગ્રાહક કાયદેસર રીતે વીજ કંપની સાથે કરાર કરીને વીજ કનેક્શન મેળવેલ છે અને તેના દ્વારા વીજ ચોરી કે વીજનો અધિકૃત વપરાશ કરેલ છે તે અંગેના છે. બિન–ગ્રાહક દ્વારા ડાયરેક્ટ (મીટર વગર) વીજ ચોરી કરેલ હોય તેના નથી.

હવે વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબની જોગવાઈ અને કાર્યવાહી વિષે ચર્ચા કરતા – કાયદાની જોગવાઈ મુજબ જો કોઈ વ્યક્તિ વીજ ચોરી કરતા પકડાય તો, તેને વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબ જે તે વ્યક્તિ

વિરુદ્ કલમ 135 (1–A) મુજબ 24 કલાક માં એફ.આઈ.આર દાખલ કરાવવાની હોય છે અને તે લેખિત ફરિયાદના આધારે જે તે પોલીસ સ્ટેશનમાં ગુનો દાખલ થતા તેનું કોગ્નિઝન્સ નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા લઈ સબબ વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબ પુરાવાને આધીન કરે છે અને જો આરોપીએ વીજ ચોરી કરેલ છે તેવું ઠરાવવામાં આવે તો તેને દંડ અથવા સજા અથવા બંને કરવામાં આવે છે. દંડ નક્કી કરતી વખતે વીજ કંપની દ્વારા જે નુકશાન થયેલ છે તે નિયમોઅનુસાર આકારણી કરી બિલની રકમ રજૂ કરવામાં આવે છે જે રકમને નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ દંડ તરીકે અથવા સીવીલ લાયબિલિટી તરીકે આરોપીને ભરવા માટે હુકમ કરે છે. એવી રીતે નક્કી કરેલી દીવાની જવાબદારી ની રકમ, જાણે કે દીવાની કોર્ટ નું હુકમનામું હોય તેમ વસુલ કરવામાં આવશે. તે વિષે વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબની કલમ મુજબ 3 વર્ષ સુધીની સજા અથવા દંડ અથવા બંને મુજબની સજા છે. કલમ 135(1)એ મુજબ જયારે વીજ ચોરી પકડાય ત્યારે તરત જ અધિકૃત વ્યક્તિ દ્વારા વીજ સપ્લાય બંધ કરવાનો રહે છે તથા જે તે અધિકૃત વ્યક્તિ લેખિતમાં આવી ફરિયાદ નજીક માં પોલીસ સ્ટેશન મા 24 કલાક માં કરવાની રહેશે.

હવે વધુ વીજ અધિનિયમની જોગવાઈઓ જોતા, સબબ કામે ઈલેક્ટ્રીસીટી એક્ટની કલમ ૧૫૩ માં ખાસ કોર્ટની રચના અંગેની જોગવાઈ છે જેમાં જણાવેલ છે કે રાજ્ય સરકાર કલમ ૧૩૫ થી ૧૩૯ માં ઉલ્લેખીત ગુનાની ઝડપી અમલની જોગવાઈ કરવાના હેતુ માટે સરકારી ગેઝેટમાં જાહેર નામું બહાર પાડીને જાહેરનામામાં નીર્દીષ્ઠ કરવામાં આવે તેવા વિસ્તાર અથવા વિસ્તારો માટે જરૂરી હોય તેટલી ખાસ કોર્ટોની રચના કરી શકશે. દરેક જિલ્લાના એડી. ડિસ્ટ્રીક્ટ અને સેશન્સ જજ કલમ ૧૩૫ થી ૧૩૯ માટે ઝડપી ટ્રાયલ માટે નિમણુક કરેલ છે. ખાસ કોર્ટ, વીજ અધિનિયમની કલમ 135 મુજબ વીજ ચોરીનો કેસ ચલાવી જો વીજ ચોરી સાબિત થાય તો, વીજ ચોરી શોધ્યાની તારીખથી અગાઉના બાર મહિના સુધી અથવા તો ચોરીની ચોક્કસ મુદ્દત નક્કી કરવામાં આવે તો તે મુદ્દત, એ બેમાંથી ઓછી હોય તે માટે લાગુ

પડતા ટેરીફ દરોના બે ગણા બરાબરની રકમ કરતા ઓછી ના હોય તેવી વીજ ચોરી કરવા માટે નાણાના સ્વરૂપમાં ગ્રાહક સામે અથવા વ્યક્તિ ની સામે દીવાની જવાબદારી નક્કી કરી શકશે અને એવી રીતે નક્કી કરેલી દીવાની જવાબદારીની રકમ, જાણે કે દીવાની કોર્ટનું હુકમનામું હોય તેમ વસુલ કરવામાં આવશે.

આમ, કાયદા મુજબ સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા કલમ 135 માં આરોપીને પુરાવાના આધારે જો તકસીરવાન ઠેરવે તો તે તબક્કે વાદી કંપની એ પોતાની ગણતરી મુજબનું બિલ રજૂ કરીને તે જે રકમ આરોપી પાસેથી મેળવવા સ્પેશિયલ કોર્ટને દીવાની જવાબદારી નક્કી કરવા માટે રજુઆત કરવાની છે. કારણ કે દીવાની જવાબદારી નક્કી કરવાની સતા સ્પેશિયલ કોર્ટ ની પાસે છે. જયારે વાદી કંપનીએ સ્પેશિયલ કોર્ટની ઉપર વટ જઈને વીજ ચોરીનો ગુનો સાબિત થાય તે પહેલા આવા બિલની આકારણી કરીને નોટીસ આપીને બિલ વસૂલવાની તજવીજ શરુ કરી સીવીલ કોર્ટમાં દાવો દાખલ કરેલ છે. વીજ ચોરીની કેસમા દંડ કરવાની અને સીવીલ લાયબિલિટી ક્રિમિનલ કેસના અંતે નક્કી કરવાની સત્તા નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ પાસે છે તે માટે વીજ અધિનિયમની કલમ 154 જોવી જરૂરી છે.

154. (Procedure and power of Special Court)

(1) Notwithstanding anything contained in the Code of Criminal Procedure, 1973, every offence punishable under [2sections 135 to 140 and section 150] shall be triable only by the Special Court within whose jurisdiction such offence has been committed.

(2) Where it appears to any court in the course of any inquiry or trial that an offence punishable under sections 135 to 139 in respect of any offence that the case is one which is triable by a Special Court constituted under this Act for the area in which such case has arisen, it shall transfer such case to **<u>such</u>**

<u>Special Court, and thereupon such case shall be tried and disposed of by such Special Court in accordance with the provisions of this Act :</u>

Provided that it shall be lawful for such Special Court to act on the evidence, if any, recorded by any court in the case of presence of the accused before the transfer of the case to any Special Court Provided further that if such Special Court is of opinion that further examination, cross-examination and re-examination of any of the witnesses whose evidence has already been recorded, is required in the interest of justice, it may re-summon any such witness and after such further examination, cross examination or re-examination, if any, as it may permit, the witness shall be discharged.

(3) The Special Court may, notwithstanding anything contained in subsection (1) of section 260 or section 262 of the Code of Criminal Procedure, 1973, try the offence referred to in sections 135 to 139 in a summary way in accordance with the procedure prescribed in the said Code and the provisions of sections 263 to 265 of the said Code shall, so far as may be, apply to such trial :

Provided that where in the course of a summary trial under this subsection, it appears to the Special Court that the nature of the case is such that it is undesirable to try such case in summary way, the Special Court shall recall any witness who may have been examined and proceed to re-hear the case in the manner provided by the provisions of the said Code for the trial of such offence: Provided further that in the case of

any conviction in a summary trial under this section, it shall be lawful for a Special Court to pass a sentence of imprisonment for a term not exceeding five years.

(4) A Special Court may, with a view to obtaining the evidence of any person supposed to have been directly or indirectly concerned in or privy to, any offence tender pardon to such person on condition of his making a full and true disclosure of the circumstances within his knowledge relating to the offence and to every other person concerned whether as principal or abettor in the commission thereof, and any pardon so tender shall, for the purposes of section 308 of the Code of Criminal Procedure, 1973, be deemed to have been tendered under section 307 thereof.

(5) The Special court shall determine the civil liability against a consumer or a person in terms of money for theft of energy which shall not be less than an amount equivalent to two times of the tariff rate applicable for a period of twelve months preceding the date of detection of theft of energy or the exact period of theft if determined whichever is less and the amount of civil liability so determined shall be recovered as if it were a decree of civil court.

(6) In case the civil liability so determined finally by the Special Court is less than the amount deposited by the consumer or the person, the excess amount so deposited by the consumer or the person, to the Board

or licensee or the concerned person, as the case may be, shall be refunded by the Board or licensee or the concerned person, as the case may be, within a fortnight from the date of communication of the order of the Special Court together with interest at the prevailing Reserve Bank of India prime lending rate for the period from the date of such deposit till the date of payment.

Explanation. - For the purposes of this section, "civil liability" means loss or damage incurred by the Board or licensee or the concerned person, as the case may be, due to the commission of an offence referred to in Sections 135 to 140 and Section 150."

આમ, ઉપરોક્ત જોગવાઈઓને ધ્યાને રાખતા, વાદી કંપની દ્વારા વીજ અધિનિયમની કલમ 135માં ચુકાદો આવે તે પહેલા અને વીજ ચોરીની સીવીલ લાયબિલિટી નિર્ણિત થાય તે પહેલા કલમ 154(5)ની જોગવાઈ જે માત્ર નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા જ અમલીકરણ કરી શકાય છે તેમ છતાં કલમ 154(5) નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટનું સીવીલ લાયબિલિટી અંગેનું દીવાની હુકમનામું મેળવ્યા વગર વીજ ચોરીની રકમ વસુલ કરવા અંગેના દાવો કરેલ છે. સામાન્ય રીતે વીજ કંપની દ્વારા તેઓના કાયદેસર ગ્રાહકને શરતીનું ઉલ્લંઘન બદલ જેમ કે અનધિકૃત વપરાશ, વધારે લોડનો વપરાશ, મીટર સાથે ચેડા કરી ઓછું મીટર રીડિંગ બતાવી વીજ ચોરી કરેલ હોય તેવા કિસ્સામાં મીટરની લેબોરેટરીના તપાસ – રિપોર્ટના આધીન, ગ્રાહકને સાભળવાની તક આપ્યા બાદ 126 મુજબ એસેસમેન્ટ કરી બિલ આપવામાં આવે છે. જ્યારે બિન ગ્રાહક ને ચોરી નું પુરવણી બિલ આપવું એ તદ્દન અલગ બાબત છે. બિન ગ્રાહક વીજ ચોરીના કેસમાં ક્રિમિનલ કેસમાં જ સીવીલ લાયબિલિટી અંગેનું સીધુ હુકમનામુ મેળવવાનું રહે છે અને તેના આધારે જ વીજ ચોરીની

રકમ વસુલ કરવાની રહે છે.

વાદીની દાવા અરજીમાં નામ.સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા આવી કોઈ સીવીલ લાયબિલિટી ક્રિમિનલ કેસ મા નિર્ણિત કરેલ હોય તેવા કોઈ પુરાવા રજૂ કરેલ નથી.

ટૉરેન્ટ પાવર વી. ગાયત્રી ઈન્ટરમીડિએટ લી, 13 એપ્રિલ 2008 ના રોજ નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્ણિત થયેલ છે. અને તે ચુકાદા માં પેરા 21 માં માર્ગદર્શિકા જાહેર કરેલ છે જે નીચે મુજબ છે. જેમાં પેરા 21(4) અને 21(7) ખુબ જ મહત્વના છે જેમાં સીવીલ કોર્ટના જ્યુરીસ્ડિક્શન અંગે જણાવેલ છે અને તેની સાથે પેરા 16 પણ ટાંકેલ છે. જેમાં સ્પેશિયલ કોર્ટ દ્વારા જ સીવીલ લાયબિલિટી નક્કી કરવાની છે તેવું ઠરાવેલ છે.

"Torrent Power Aec Ltd. vs Gayatri Intermediates Pvt. Ltd.The High Court of Gujarat held that "The special court constituted under Section 153 or sub-section (5) of section 154 is being empowered to decide the quantum of civil liability in the case of power theft"

Para 21. To sum up then, our conclusions are as under:-

(i) The Electricity Act, 2003 (except Section 121) was brought into force by the Central Government on 10th June 2003, but in the State of Page 1326 Gujarat, its provisions came to be applied with effect from 10th December 2003. [Para 19.1]

(ii) Although the terms of licence issued in favour of the AEC and the GEB under the indian Electricity Act, 1910 and Electricity (Supply) Act, 1948 and the Conditions of Supply and Miscellaneous Charges framed by the said licensees under the said Acts continued to be operative till 9.12.2004, thereafter with effect from 10.12.2004, the distribution licences in favour of those licensees continue to operate subject to their being in

accordance with the provisions of the Electricity Act, 2003. (Paras 19.3 and 20.2]

(iii) Challenge to the legality of the Central Government order dated 8th June 2005 removing difficulties with reference to the powers of the State Electricity Regulatory Commission under Section 50 of the Act and to the subsequent amendment dated 14th December 2005 to Regulation (Section) 7.6.5 of the Gujarat State Electricity Supply Code is turned down. [Para 14]

(iv)The Electricity Act. 2003 read with the Central Government order dated 8th June 2005 and the State Electricity Supply Code framed under Section 50 of the Act as amended with effect from 14th December 2005 and the Statutory Regulations framed under the other provisions of the Act constitute a complete self-contained code in respect of criminal as well as civil liability in cases of theft of electricity and also in respect of the civil liability for unauthorised use of electricity. [para 16]

(v) Assessment to be made by the distribution licensee in theft cases is not governed by the provisions of Section 126 of the Act, but is governed by the provisions of Section 50 read with Regulation (Section) 7.6.5 of the Gujarat State Electricity Supply Code, 2005 as framed by the Gujarat Electricity Regulatory Commission and amended with effect from 14th December 2005. [paras 9 and 12]

(vi) Against such assessment, remedy of appeal under Section 127 of the Act is not available to the aggrieved party, but its remedy will be only before the Special Court constituted

under Section 153 of the Act which will exercise its jurisdiction in accordance with the provisions of Sub-sections (5) and (6) of Section 154 of the Act. [Para 9]

(vii) Although there is no specific provision in Section 145 of the Act for exclusion of jurisdiction of Civil Court to entertain any proceeding in respect of any matter which the Special Court is empowered by or under the Act to determine, we are of the view that any dispute about civil liability in theft cases is impliedly excluded from the jurisdiction of Civil Court.

(Paras 15 to 17) The aforesaid principles are applicable to all cases wherein theft is detected on or after 14th December 2005.

"Para 16. After undertaking the inquiry as mandated by the Apex Court in Dhulabhat case (Supra), we hold that the Electricity Act, 2003 read with the Central Government order dated 8th June 2005 and the Electricity Supply Code framed under Section 50 of the Act and the Statutory Regulations framed under the other provisions of the Act constitute a Page 1321 complete self-contained code in respect of criminal as well as civil liability in cases of theft of electricity and also in respect of the civil liability for unauthorised use of electricity. Hence, although there is no specific reference in **Section 145 of the Act to exclusion of Civil Court to entertain any proceeding in respect of any matter which the Special Court is empowered by the Act to determine or any assessment (other than assessment under Section 126) which the licensee is empowered under the Act to determine, we are of the view that any dispute about the civil liability in theft cases is**

impliedly excluded from the jurisdiction of Civil Court."

૭. આમ, સીપીસી ની જોગવાઈ મુજબ ઓર્ડર 7 રુલ 11 (એ) અને (ડી) વાદી ના દાવા ને આકર્ષિત કરે છે અને વાદી નો દાવો વીજ અધિનિયમ ની કલમ 135 અને 154(5) ની વિરુદ્ધ હોય, વીજ ચોરી સાબિત થયા વગર સીવીલ લાયબિલિટી નામદાર સ્પેશિયલ કોર્ટ ના હુકમ વગર વસુલ કરવાનું કારણ ઉપસ્થિત થતું ના હોય કોઝ ઓફ એક્શન નો બાધ નડતો હોય તથા હાલ નો દાવો નામદાર સુપીમ કોર્ટ અને નામદાર ગુજરાત હાઇકોર્ટ દ્વારા પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતો કે જે પ્રીસિડેન્ટ હોય, તેનાથી થી વિપરીત હોય, સી.પી.સી. ઓર્ડર 7 રુલ 11 (એ) અને (ડી) ની જોગવાઈ આકર્ષિત થાય છે. આમ ઉપરોક્ત કરેલ ચર્ચાના અનુસંધાને તેમજ તમામ હકીકત ધ્યાને લેતા તથા કાયદાકીય જોગવાઈઓ મુજબ વાદીનો હાલનો દાવો કોઝ ઓફ એક્શન વગરનો જણાય આવતો હોય, વાદીનો દાવો રદ્દ થવા પાત્ર હોય ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો આખરી હુકમ કરવામાં આવે છે.

-:: આખરી હુકમ ::-

- આથી રે.દિ.મુ.નં.98/2022 ના કામે પ્રતિવાદીની હાલની અરજી મંજુર કરવામાં આવે છે.
- આથી વાદી કપનીનો દાવો "કોઝ ઓફ એક્શન"ના અભાવે તથા નામદાર સુપીમ કોર્ટ અને ગુજરાત હાઇકોર્ટના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતોનું પાલન ના થતું હોય, વીજ અધિનિયમની કલમ 135 અને 154(5) મુજબની જોગવાઈની વિરુદ્ધ હોય હાલના દાવાને સીપીસી હુકમ 7 રુલ 11 (એ) અને (ડી) નો બાધ નડતો હોય હાલનો **"Plaint Reject"** કરવામાં આવે છે અને હાલનો દાવો ફેંસલ કરવામાં આવે છે.
- ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.
- હુકમ મુજબ હુકમનામું દોરવું.

હુકમ આજ તારીખ ૩૦મી માહે એપ્રિલ, સને ૨૦૨૬ ના રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

સ્થળ:– પાટડી
તા:– ૩૦/૦૪/૨૦૨૬

(પૃથુ શર્મા)
પ્રિન્સીપાલ સીવીલ જજ, પાટડી.
કોડ નં. જી.જે. ૦૧૫૬૪